

ವಿಜಯನಗರದ ಸರ ಕಾಲದ ದಸರೆಯ
ನನಪುಗಳ ಪಿಸುಗುಡುವ ಹಂಪಿಯ
ಮಹಾನವಮಿ ದಿಬ್ಬ

ದಸರಾ ನವರಾತ್ರಿ ಉತ್ಸವ, ಆಯುಧಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಮನುಷ್ಯನ
ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಹರಣ, ದುರ್ಗಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ - ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ
ಇರದ ಈ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲ ಕ್ರಮೇಣ ತಳಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆರಾಧನಾ
ಸ್ವರೂಪವೊಂದನ್ನು ತಳೆದದ್ದು ಕುತೂಹಲಕರ ಕಥನ.

ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇವಿಷ್ಟು ಜನಪದರ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಬಂಧಿ ಹಬ್ಬಗಳಾದರೆ, ನವರಾತ್ರಿಯ ದೀಪಾವಳಿಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಅದು ಜನಪದರಲ್ಲಿ ನಿಜ ಉತ್ಸಾಹದ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುಧಪೂಜೆಯ ಆಚರಣೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅರಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳು, ಯುದ್ಧದ ಕುದುರೆ, ಆನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೈನಿಕರ ವಿಜೃಂಭಣೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಆಯುಧಪೂಜೆಯೆಂಬುದು ಅದರ ಮರುದಿನದ 'ವಿಜಯದಶಮಿ' ಎಂಬುದು ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇದು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಕಾಲದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂಬುದನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರು ಬನ್ನಿ ಎಲೆ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಿರಿಯರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಮುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಯುಧಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಊರಾಚೆ ಹೋಗಿ ಬಾಳೆಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಉರುಳಿಸುವ ಆಚರಣೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಮಾರಿದೇವತೆಯು ಊರಾಚೆ ಇದ್ದ ಬನ್ನಿ ಮರದ ಕಡೆಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ದಸರಾ ನವರಾತ್ರಿ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು 'ಮಾರ್ಲಮ್ಪಿ ತಿಂಗಳು' ಎಂದು ಕರೆದು ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದು ಈಗಲೂ ಇದೆ. ತಂತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದ ಹಿರಿಯರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎಡೆ ಇಡುವ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದಸರಾ ಮಹೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿಗೆ ಪೂಜೆ

ಜಂಬೂಸವಾರಿ